

# FINANSŲ RINKOS DALYVIŲ VMI TEIKIAMŲ DUOMENŲ PAGAL MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO 55 STRAIPSNĮ ANALIZĖ



# Analizės tikslai

Analizė parengta, vykdant Lietuvos Respublikos Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo (toliau – PPTF) rizikos mažinimo priemonių 2021–2023 metų veiksmų plano (toliau – Planas) 55 priemonę „Įvertinti finansų rinkos dalyvių pagal Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 55 str. VMI teikiamą informaciją dėl PPTF rizikos“. Planas patvirtintas Ministro Pirmininko 2013 m. gegužės 2 d. potvarkiu Nr. 154 sudarytos darbo grupės 2021 m. rugsėjo 1 d. protokoliniu sprendimu Nr. 1VL–1946

**Analizės tikslas** – įvertinti finansų rinkos dalyvių VMI teikiamą informaciją pagal MAĮ 55 straipsnį dėl PPTF rizikos: apie atidarytas ir uždarytas visų rūšių sąskaitas, sąskaitų metinių apyvartų dydį, skolinius įsipareigojimus, palūkanas, vertybinius popierius, draudimo įmokas, pensijų draudimo įmokas. Analize siekiame nustatyti, ar duomenis teikia visi finansų rinkos dalyviai ir tai daro laiku bei kokybiškai.

# Analizėje naudojami trumpiniai:

|        |                                                                                                                                                                           |       |                                                                               |
|--------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------------------------------------------------------------------------------|
| AA     | Asocijuoti asmenys                                                                                                                                                        | ID    | identifikacinis numeris                                                       |
| AB     | akcinė bendrovė                                                                                                                                                           |       |                                                                               |
| AK     | asmens kodas                                                                                                                                                              | IS    | informacinė sistema                                                           |
| BIC    | bendrovės identifikavimo kodas, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas mokėjimo paslaugų teikėjas ir kurio elementus nustato Tarptautinės standartizacijos organizacija | JA    | juridinis asmuo                                                               |
| CRS    | Bendrasis duomenų teikimo standartas (angl. Common Reporting Standart)                                                                                                    | JADIS | Juridinių asmenų dalyvių informacinė sistema                                  |
| DAC2   | Duomenų rinkinys apie praneštinus asmenis ir su jais susijusių finansinių sąskaitų duomenis pagal Tarybos administracinio bendradarbiavimo direktyvą 2014/107/ES          | LB    | Lietuvos bankas                                                               |
| EV     | ekonominė veikla                                                                                                                                                          | MAĮ   | Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas                        |
| FAD    | finansinių ataskaitų dokumentai                                                                                                                                           |       |                                                                               |
| FNTT   | Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie LR vidaus reikalų ministerijos                                                                                                 | MM    | mokesčių mokėtojas                                                            |
| FRD    | finansų rinkos dalyvis                                                                                                                                                    | MMR   | mokesčių mokėtojų registras                                                   |
| FR0711 | Juridinių asmenų duomenys apie fiziniams asmenims suteiktas, jų grąžintas, iš fizinių asmenų gautas ir jiems grąžintas paskolas                                           | PM    | pelno mokestis                                                                |
| FR0528 | Asocijuotų asmenų tarpusavio sandorių arba ūkinių operacijų ataskaita                                                                                                     | PLND  | Metinė pelno mokesčio deklaracija                                             |
| GP     | grynieji pinigai                                                                                                                                                          | PP    | pinigų plovimas                                                               |
| GPM    | gyventojų pajamų mokestis                                                                                                                                                 | PVM   | pridėtinės vertės mokestis                                                    |
| GPMĮ   | Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas                                                                                                                  | UAB   | uždaroji akcinė bendrovė                                                      |
| GPM311 | Metinė pajamų mokesčio deklaracija                                                                                                                                        | VMI   | Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos |
| GPM312 | Metinė gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracija                                                                                       | VŠĮ   | viešojo įstaiga                                                               |



# FRD turi prievolę teikti mokesčių administratoriui MAĮ 55 str. šią nurodytą informaciją



- asmenų atidarytas ir uždarytas visų rūšių sąskaitas
- sąskaitų likutį metų pabaigoje, jeigu to paties asmens visų pas tą patį FRD turimų sąskaitų likutis metų pabaigoje yra ne mažesnis kaip 5 000 eurų
- sąskaitų metinių apyvartų dydį, jeigu to paties asmens visų pas tą patį FRD turimų sąskaitų bendros metinės apyvartos dydis yra ne mažesnis kaip 15 000 eurų
- skolinius įsipareigojimus
- seifo kamerų nuomą
- asmenų atstovus ir naudos gavėjus, jeigu informacija apie naudos gavėjus neturi būti teikiama Juridinių asmenų dalyvių informacinės sistemos (JADIS) tvarkytojui pagal PPTF prevencijos įstatymo 25 str. 1 d. nuostatas
- palūkanas
- draudimo įmokas
- pensijų draudimo įmokas
- vertybinius popierius
- taip pat kitą informaciją, reikalingą mokesčių administratoriaus funkcijoms atlikti

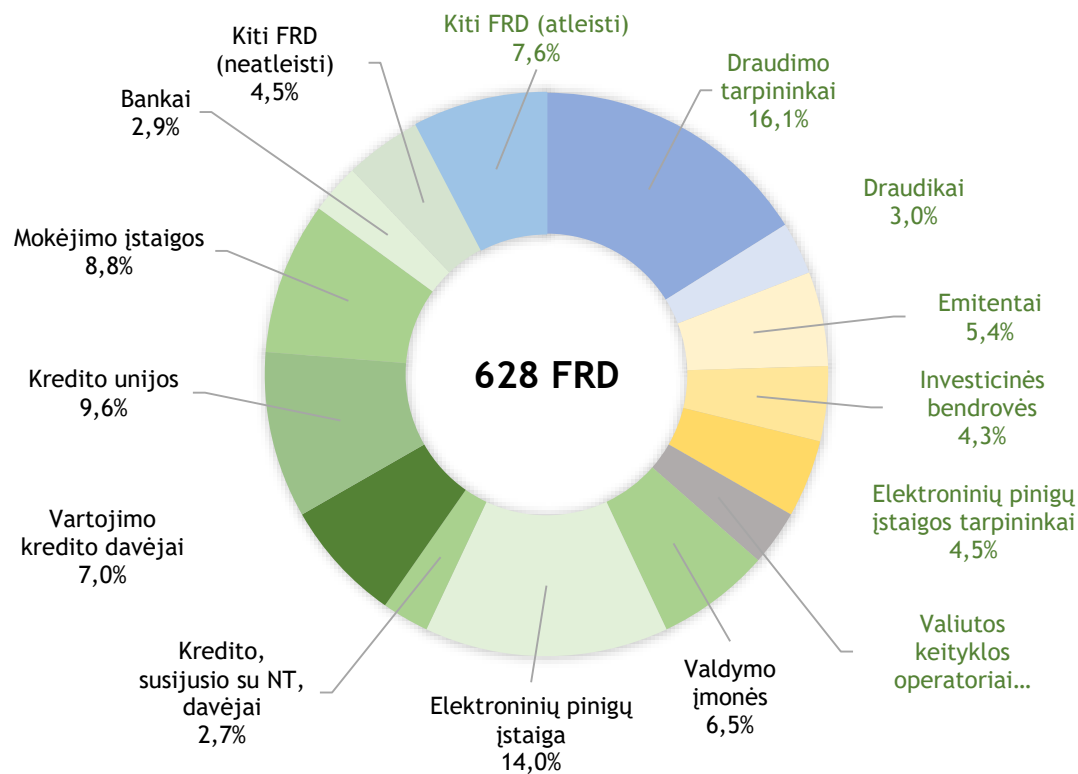


# FRD pranešimų pateikimo atitiktis (MAĮ 55 str.)



Iš 628 LB prižiūrimų FRD praneštinų duomenų apie likučius, įplaukas, skolinius įsipareigojimus pagal savo veiklos pobūdį turi 56 % FRD

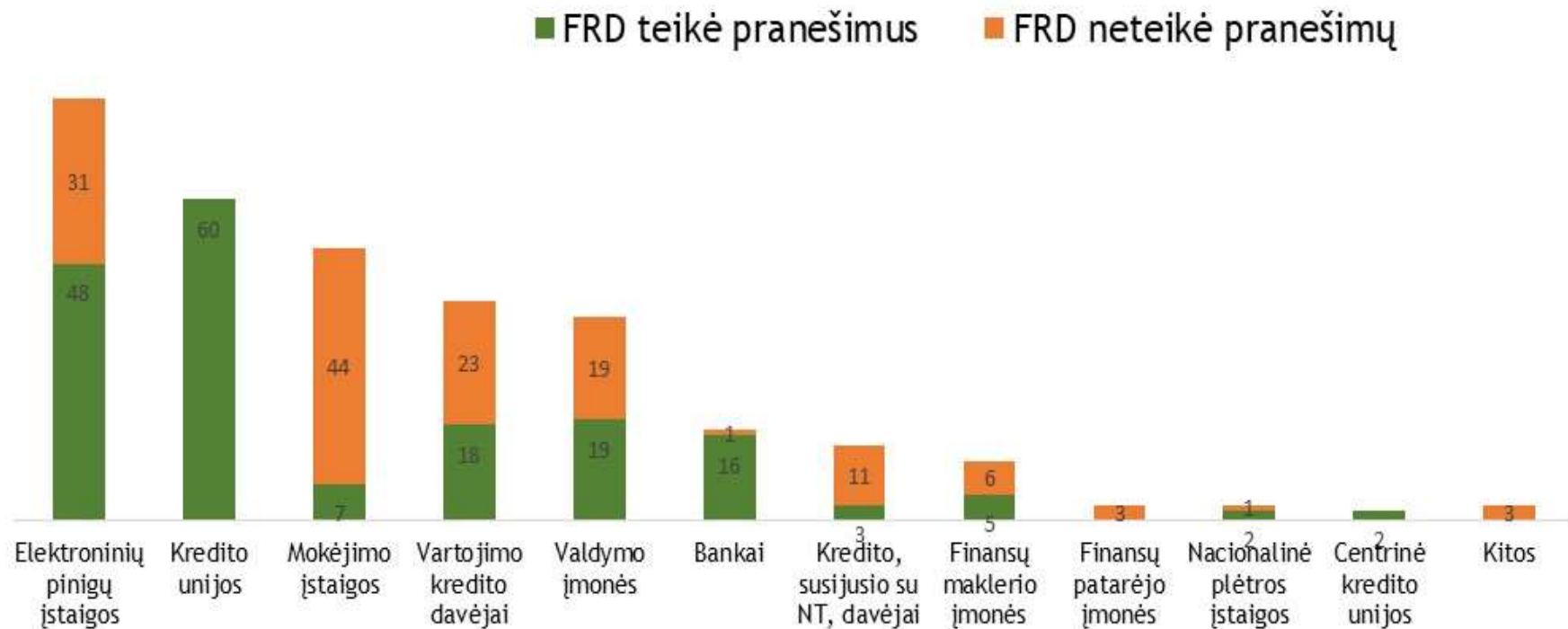
## FRD struktūra pagal finansų sektorius



- ✓ VMI prie FM viršininko 2018 m. vasario 5 d. įsakymu Nr. VA-8 atleisti nuo duomenų teikimo FRD, kurie pagal savo veiklos pobūdį praneštinų duomenų negali turėti
- ✓ FRD, kurie pagal veiklos pobūdį praneštinų duomenų negali turėti, atleisti nuo duomenų teikimo (pažymėti žaliai)
- ✓ Neatleisti nuo duomenų teikimo, jei neturi praneštinų duomenų turi pateikti „tuščią“ pranešimą



# Nei vieno pranešimo nepateikė daugiau nei trečdalis elektroninių pinigų įstaigų



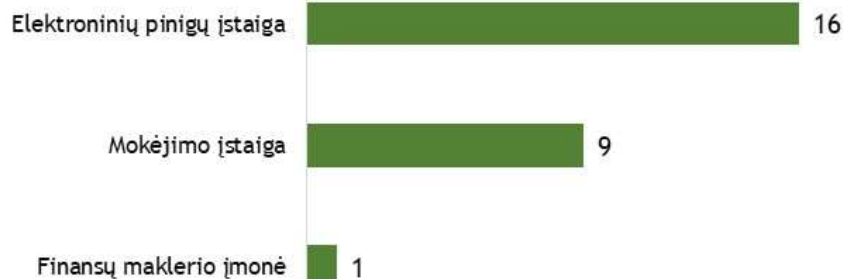


# Dažniausiai duomenų pagal MAĮ 55 str. nepateikia elektroninių pinigų įstaigos

Analizuojami 322 FRD, neatleisti nuo pranešimų teikimo

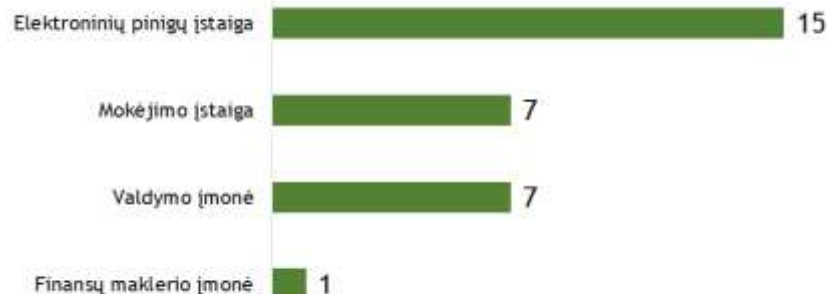
142 FRD 2019-2021 m. nepateikė nei vieno pranešimo apie sąskaitų likutį, įplaukas, skolinius įsipareigojimus

26 FRD turi LB išduotą licenciją ir BIC kodą, EV finansų ar nenustatyta



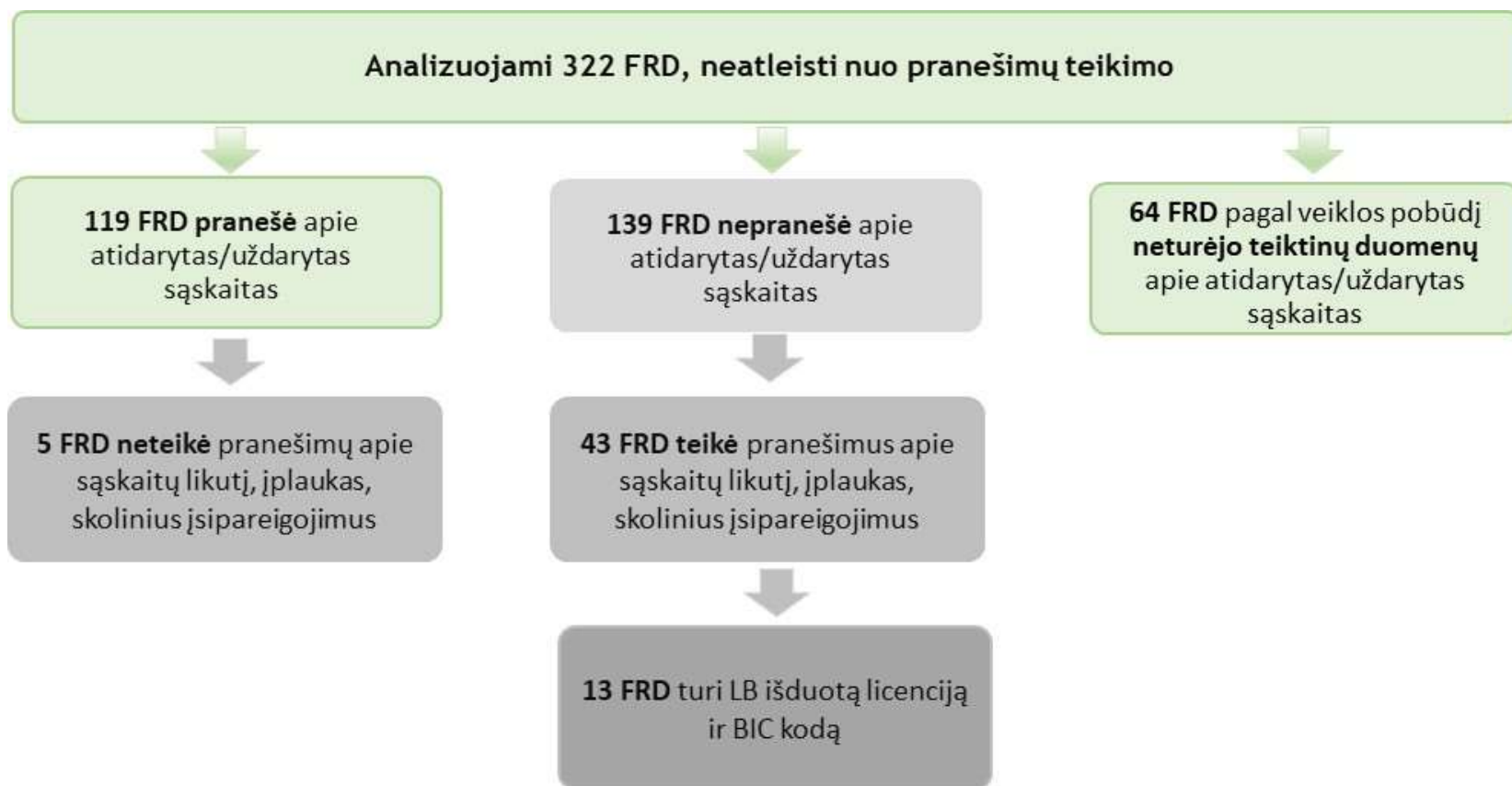
180 FRD 2019-2021 m. pateikė nors 1 pranešimą apie sąskaitų likutį, įplaukas, skolinius įsipareigojimus

30 FRD pateikė tik tuščius pranešimus





2019–2021 m. 43 FRD nepateikė duomenų apie sąskaitas, tačiau teikė pranešimus apie įplaukas, likučius, skolinius įsipareigojimus



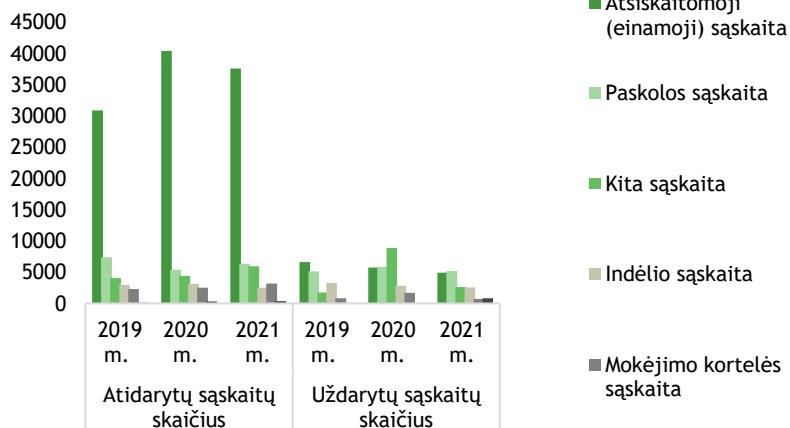
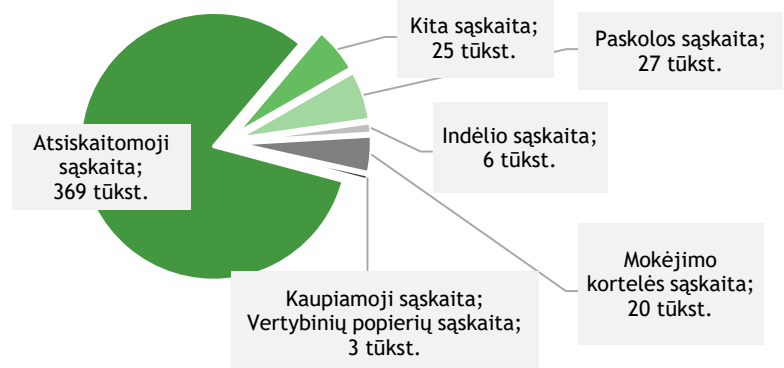


# FRD teikiamų duomenų atitiktis (MAĮ 55 str.)

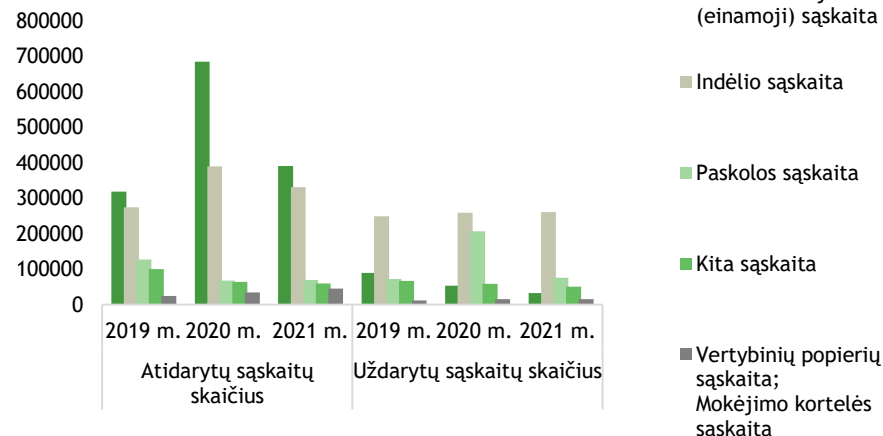
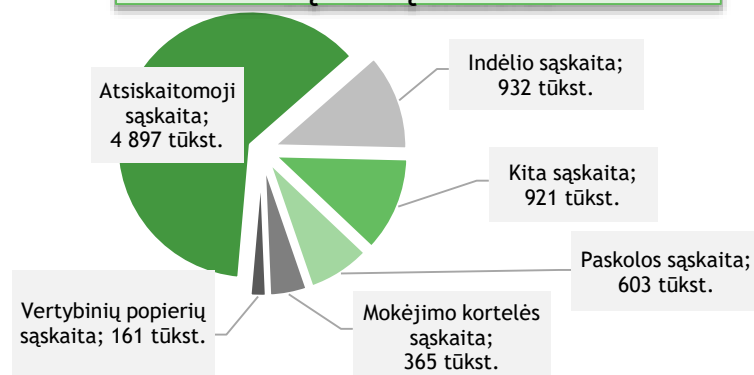


# Atidarytų atsiskaitomųjų sąskaitų skaičius auga

## JA galiojančių sąskaitų skaičius



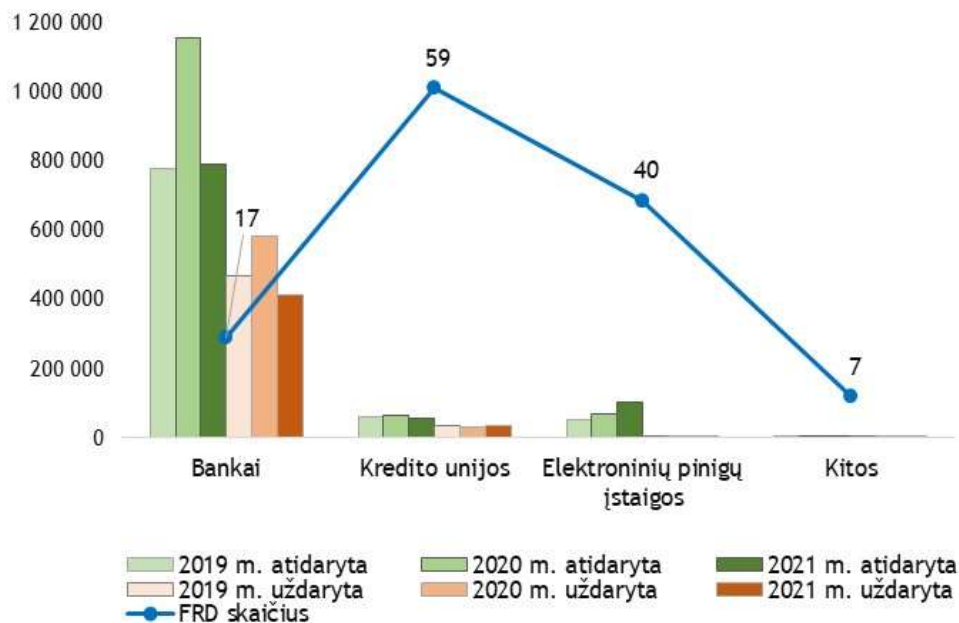
## MMR identifikuotų FA galiojančių sąskaitų skaičius



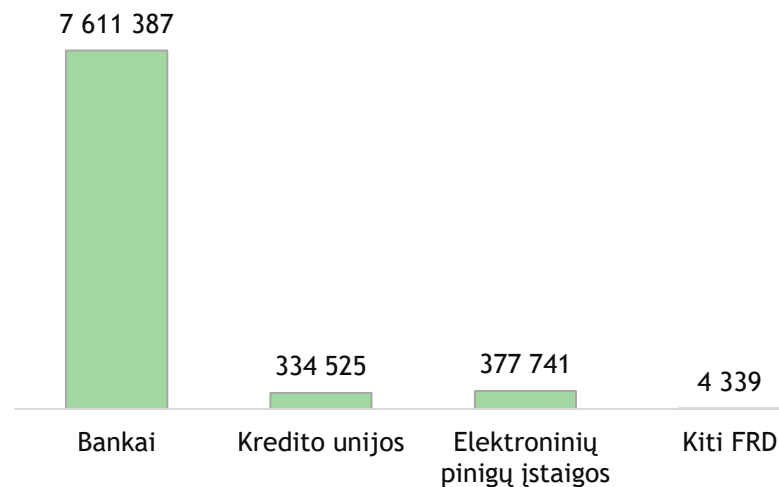


# Per metus atidaroma apie 1 mln. sąskaitų ir uždaroma apie 525 tūkst. sąskaitų asmenims, kurie identifikuoti MMR

Atidaryta / uždaryta sąskaitų pagal FRD tipus

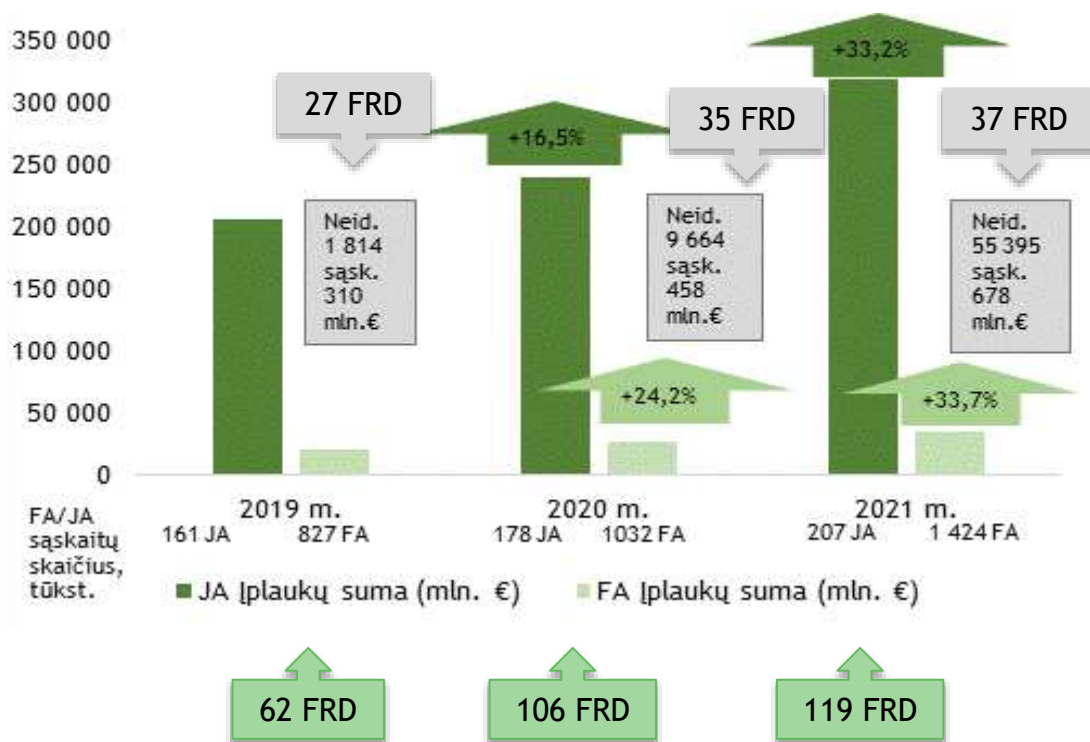


2021-12-31 dienai galiojančių sąskaitų skaičius





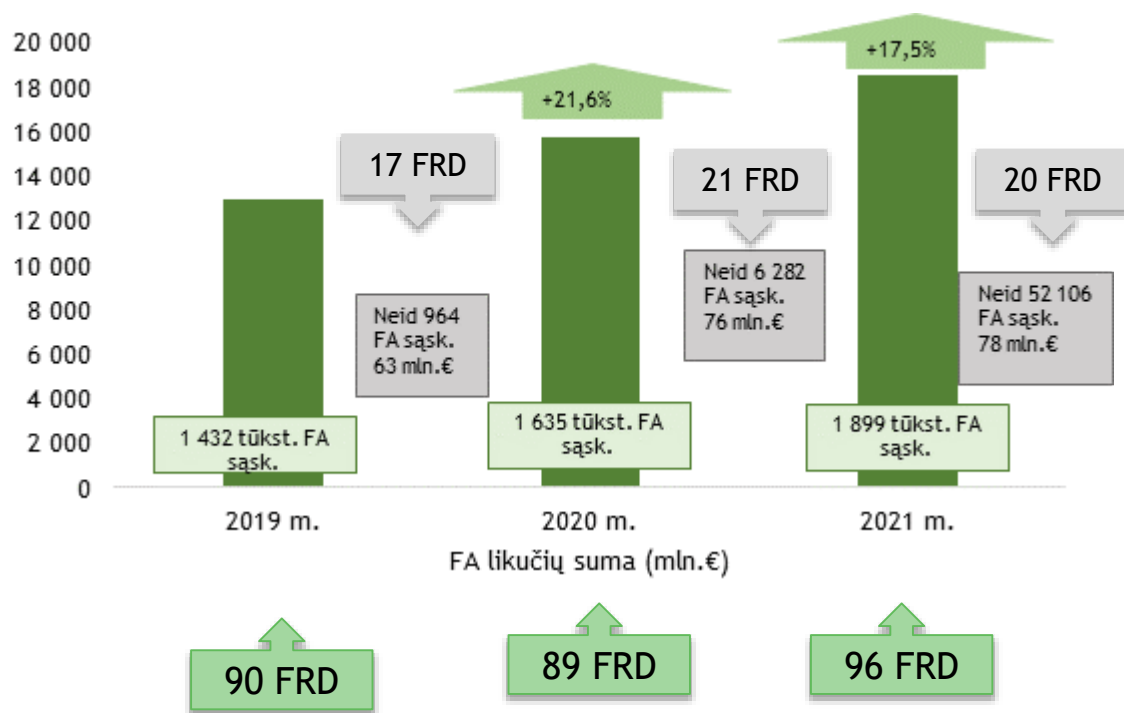
## Nekokybiškų duomenų – neidentifikuotų asmenų sąskaitų įplaukos sudarė 0,2 % visų įplaukų



\*Neidentifikuoti asmenys – tai JA, kai JA kodas pagal MMR duomenis neatitinka JA pavadinimo bei FA, kai asmens kodas neatitinka vardo ar pavardės



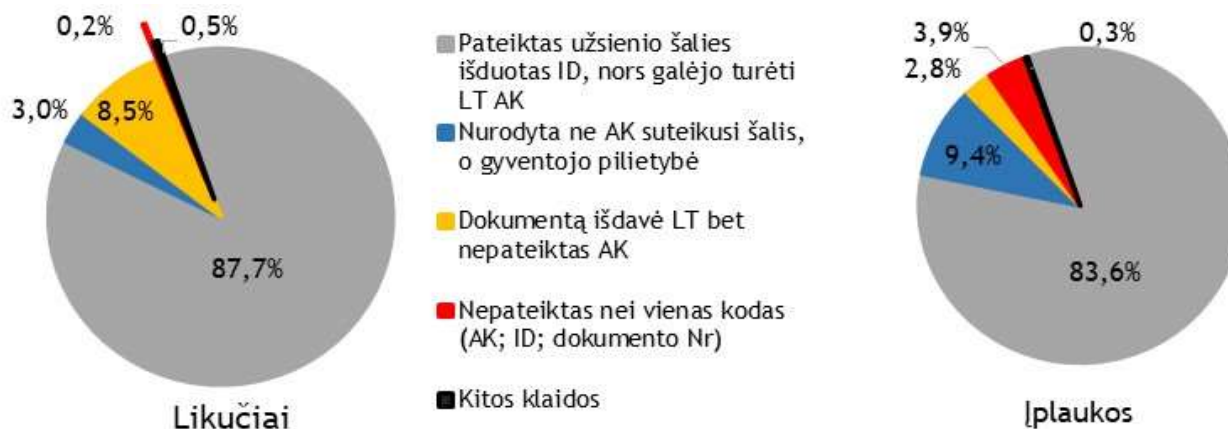
## Nekokybiškų duomenų – neidentifikuotų asmenų sąskaitų likučiai sudarė 0,5 % visų likučių



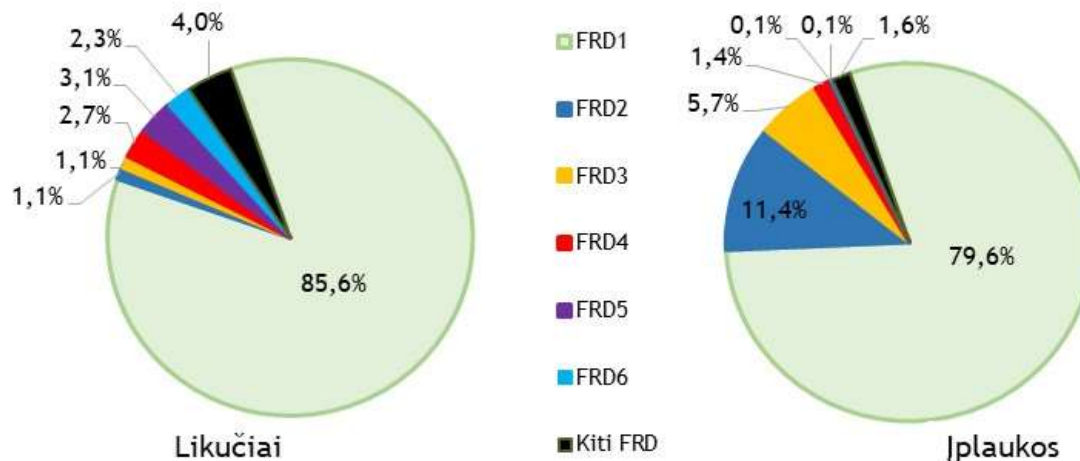


**Dažniausiai sąskaitų savininkai nenustatyti, kai FRD asmens tapatybę nustatė ne pagal AK, o pagal užsienio šalies išduotą ID, nors asmuo galėjo turėti Lietuvos Respublikos suteiktą AK**

2019 – 2021 m. nekorektiškai užpildytų pranešimų įrašų pasiskirstymas pagal pildymo klaidas



FRD pasiskirstymas pagal nekorektiškai užpildytus įrašus 2019 – 2021 m.





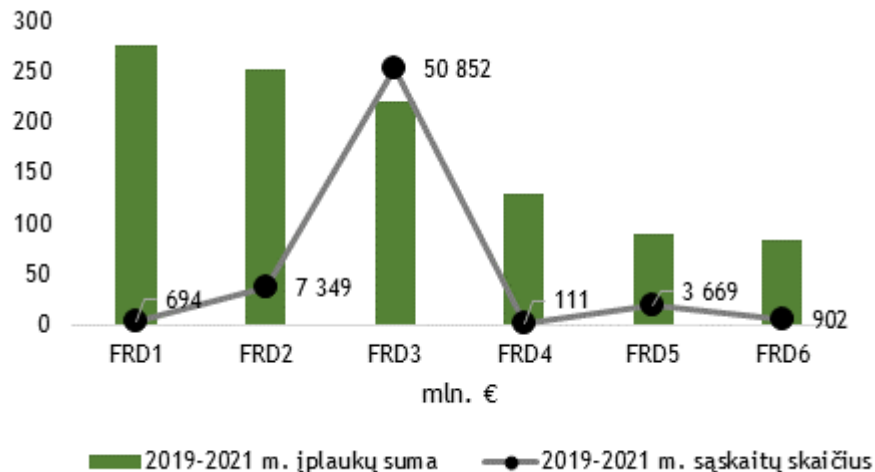
## 2019–2021 m. 56 FRD teikė galimai nekokybiškus duomenis apie asmenų sąskaitų apyvartas – įplaukas ir sąskaitų likučius

47 FRD pateikė neidentifikuotų asmenų sąskaitų apyvartų – įplaukų duomenis

64 282  
sąskaitos

1 446  
mln. €

Didžiausias neidentifikuotų asmenų sąskaitų įplaukų sumas pateikė FRD

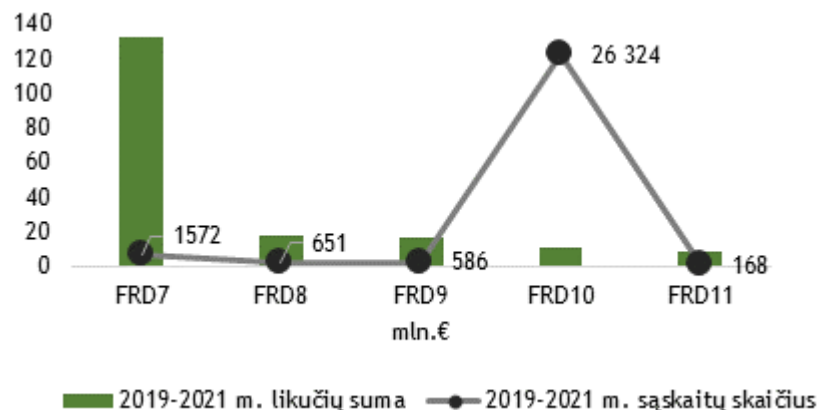


32 FRD pateikė neidentifikuotų asmenų sąskaitų likučių duomenis

58 452  
sąskaitos

217  
mln. €

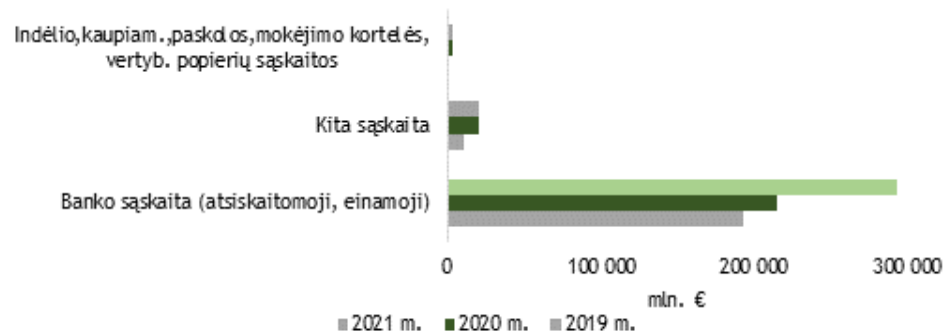
Didžiausias neidentifikuotų asmenų sąskaitų likučių sumas pateikė FRD



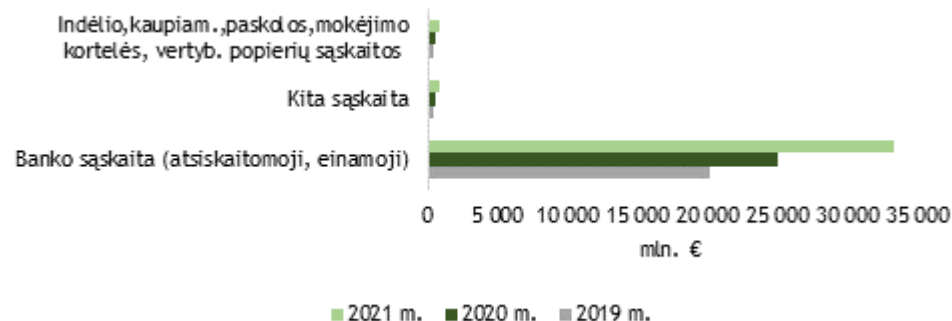


2,3 % FA bei 7,0 % JA įplaukų buvo „Kitose sąskaitose“  
(FA - 627 mln. € , JA - 17 702 mln. € kasmet)

## JA įplaukos pagal sąskaitas



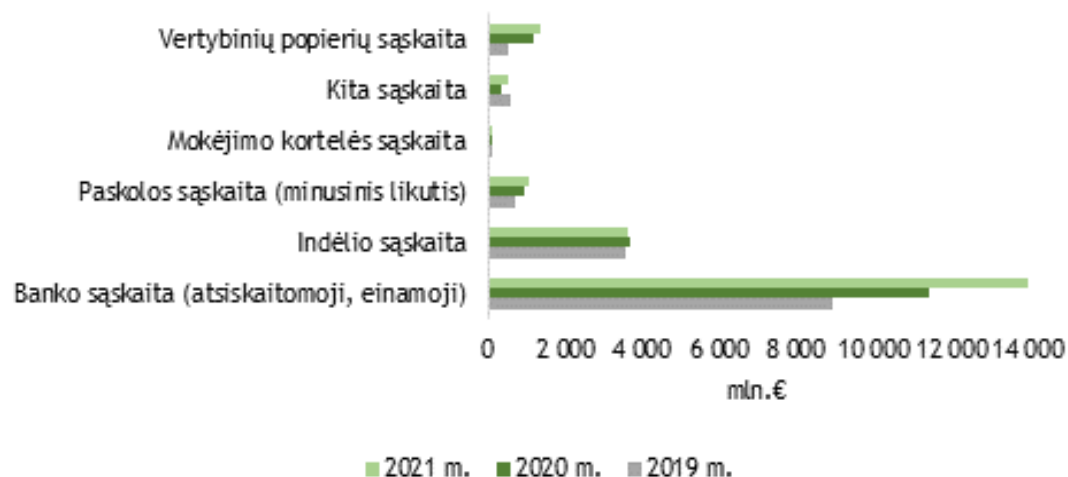
## FA įplaukos pagal sąskaitas





2,8 % FA sąskaitų likučių buvo „Kitose sąskaitose“ (495 mln. € kasmet)

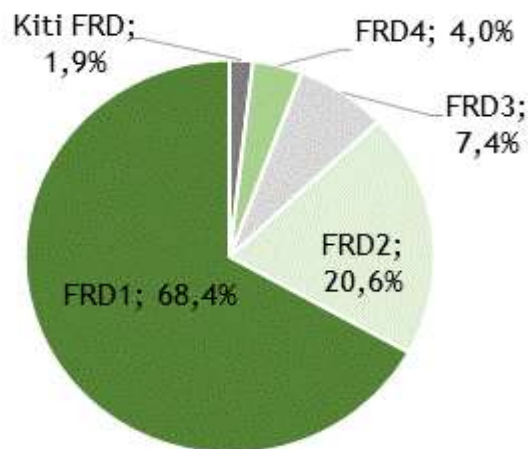
### FA sąskaitų likučiai pagal sąskaitas





## Duomenis apie seifo kameros nuomą 2021 m. teikė tik 7 FRD

FRD procentinė dalis, kurie 2019–2021 m. teikė duomenis apie seifo kamerų nuomą



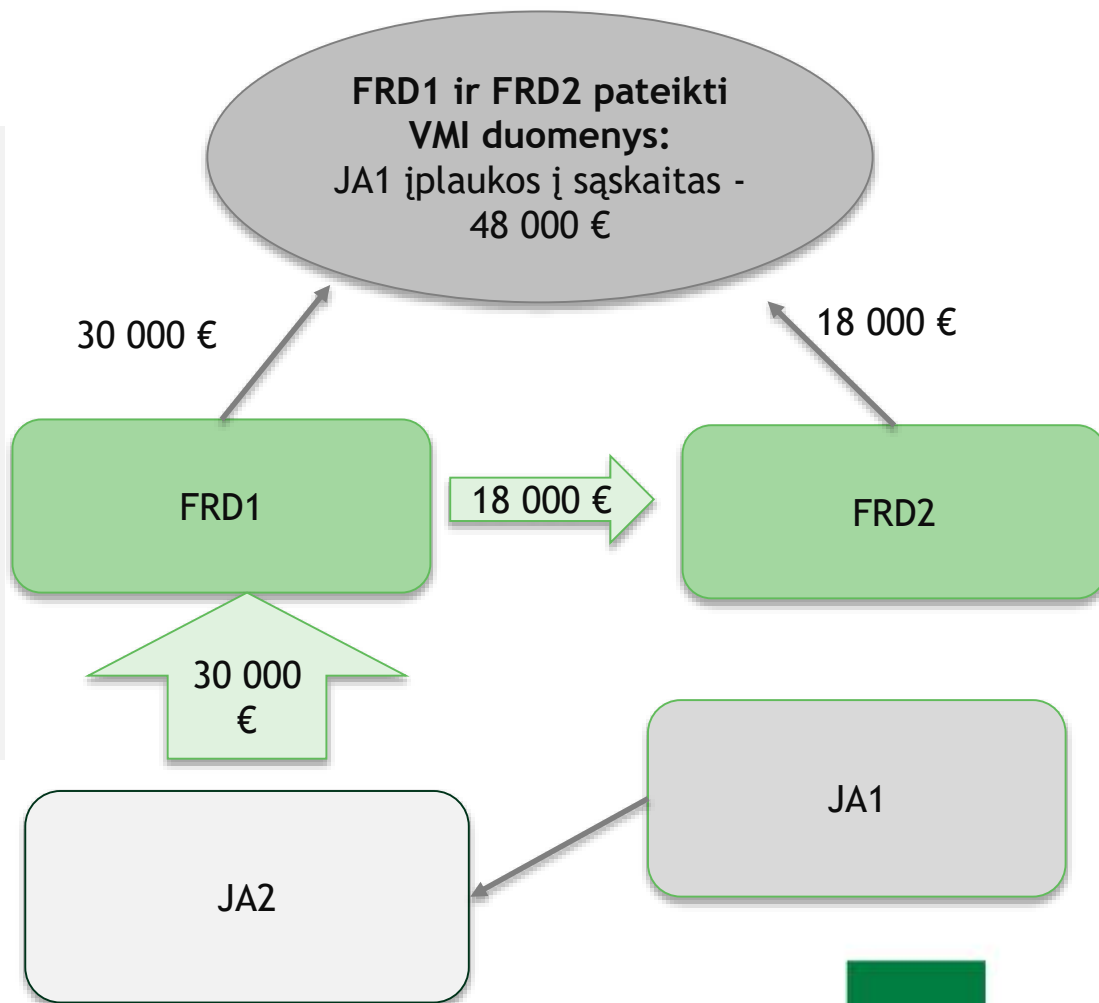
- 2021 m. asmenų nuomojančių seifus skaičius, lyginant su ankstesniais metais padidėjo kelis kartus, nes nuo 2020 m. rugsėjo 10 d. įsigaliojo MAĮ 55 straipsnio pataisa, kuri įpareigoja FRD teikti informaciją VMI apie seifų kamerų nuomą
- Pagal internete skelbiama informaciją seifų nuomos paslaugas **teikia 4 nefinansinės įmonės (ne FRD)**, kurių šio straipsnio pataisa neįpareigoja teikti informacijos VMI.



Nėra galimybės tikslingai panaudoti FRD teikiamų duomenų, dėl dubliuojamų duomenų, pvz. pervedimai tarp to pačio asmens skirtingų sąskaitų

### SITUACIJA:

- JA1 turi sąskaitas bankuose FRD1 ir FRD2
- 2021-07 JA1 už 30 000 € parduoda prekes JA2
- 2021-07 JA2 apmoka 30 000 € į JA1 banko sąskaitą (FRD1)
- 2021-08 JA1 18 000 € iš FRD1 perveda į kitam banke (FRD2) esančią savo sąskaitą
- 2022-01 FRD1 ir FRD2 pateikia duomenis VMI apie JA1 įplaukas į sąskaitas per 2021 m.



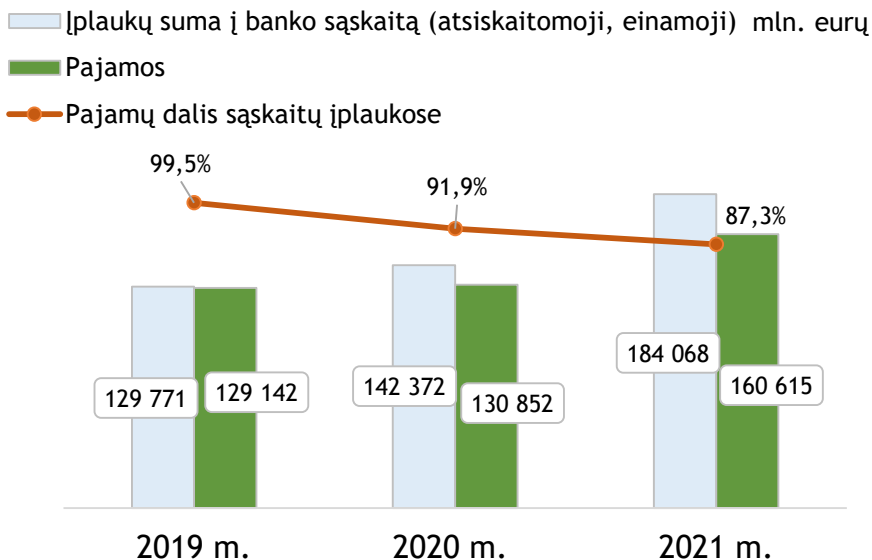


# FRD teikiamų duomenų palyginimas su JA veiklos duomenimis



# Palyginus duomenis verslo įmonių, apie kurias FRD teikė informaciją, nustatyta, kad jų sąskaitų įplaukos 2019–2021 m. buvo 7,8 % didesnės nei pajamos

## Verslo įmonių įplaukų į banko sąskaitas ir pajamų palyginimas



## Verslo įmonių skaičius

- Legend:
- Įplaukos mažesnės nei pajamos
  - Įplaukos beveik lygios pajamoms (+/-1 tūkst. eurų)
  - Įplaukos didesnės nei pajamos



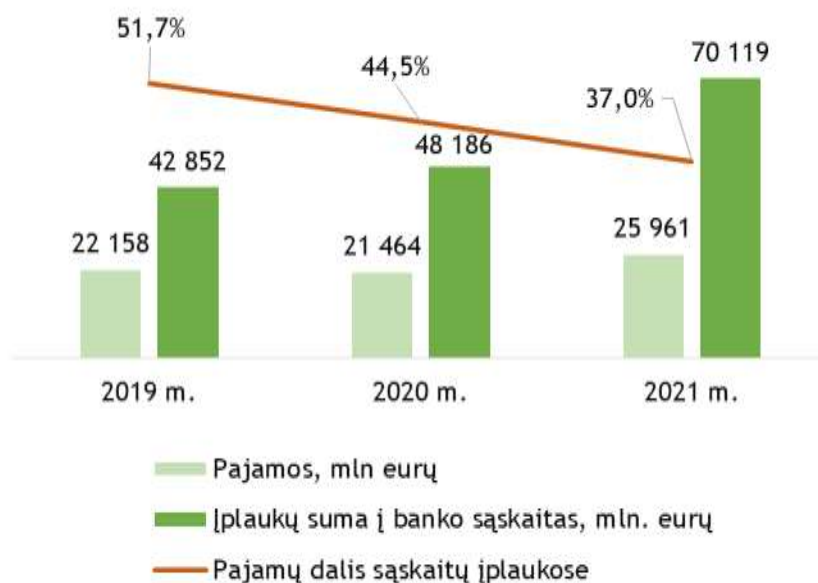
### Į JA pajamas įtraukta:

- ✓ Deklaruotos pajamos PVM arba PM deklaracijose
- ✓ Gautos paskolos iš FA ir AA (FR0711 ir FR0528)
- ✓ VMI grąžinta suma
- ✓ Subsidijos, dotacijos

- ✓ 5,9% verslo įmonių pajamos buvo artimos sąskaitų įplaukoms
- ✓ 48,9% įmonių įplaukos buvo didesnės nei pajamos (galimai MM deklaravo ne visas pajamas arba vykdė lėšų pervedimus iš savo vieno banko sąskaitos į kitą)
- ✓ 45,1% įmonių įplaukos buvo mažesnės nei pajamos (galimai vykdomi fiktyvūs sandoriai; sandoriai GP arba FRD nepateikė duomenų)



## Analizuotos JA sąskaitų metinės įplaukų sumos ir pajamos



5 958 (65%) JA Pajamos buvo daugiau nei 50 proc. mažesnės už įplaukas į sąskaitas, iš jų:

112 JA Pajamų neturėjo visus tris metus

704 neteikė FAD, 810 neteikė PLND



# Analizuotos JA sąskaitų metinės įplaukų sumos ir pajamos

Vadovas iš TT, Rusijos, Baltarusijos



22 JA neteikė PLND ir FAD  
10 JA neteikė tik PLND  
10 JA neteikė tik FAD

7 JA vykdė operacijas GP

2 JA turėjo sąskaitas užsienio šalyse (1 JA LV, 1 JA CY)

453 JA vadovai yra jaunesni nei 25 metų arba vyresni nei 65 metų

1 138 JA vadovai vadovauja 5 ir daugiau įmonių

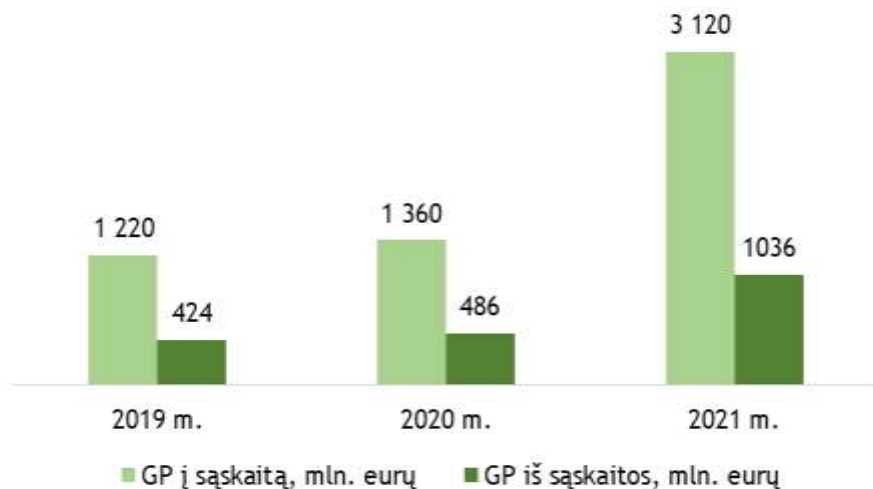
345 JA besikeičiantys vadovai. 2020-2021 m. laikotarpiu įmonei vadovavo > 3 skirtingi vadovai

203 JA vadovai arba JA turi seifą



# Analizuotos JA sąskaitų metinės įplaukų sumos ir pajamos

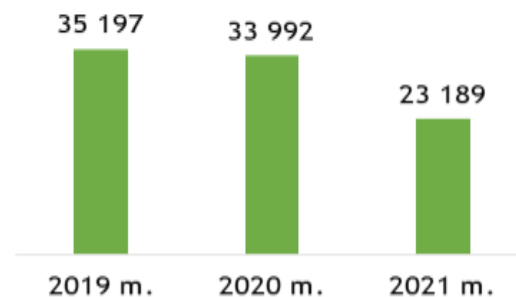
GP įnešimai/išėmimai



JA įnešimų į sąskaitas GP palyginimas su šių JA įplaukomis į sąskaitas



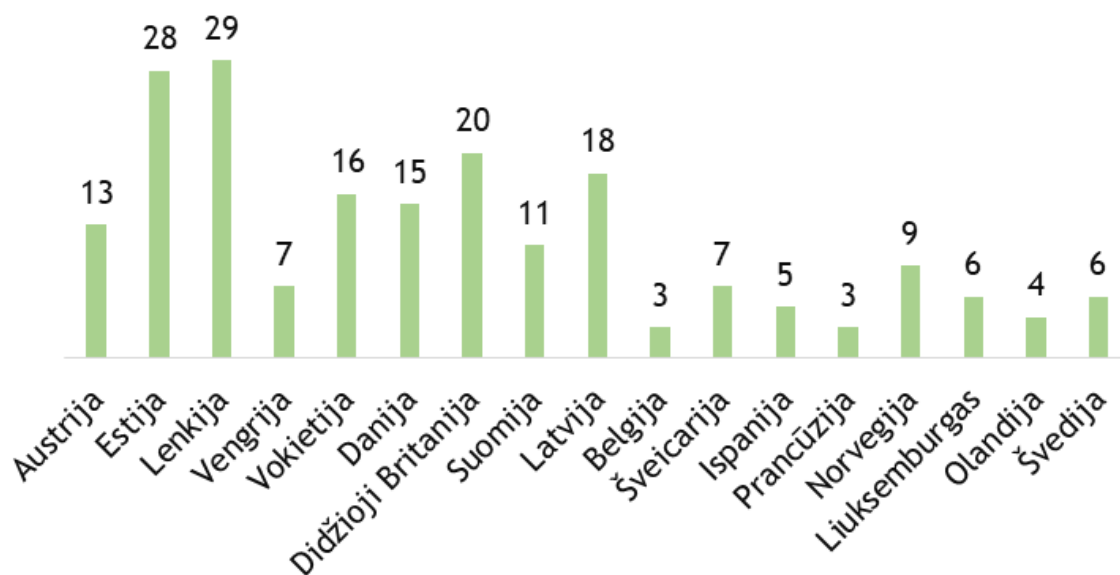
Notarinių sandorių GP suma, mln. eurų





## Analizuotos JA sąskaitų metinės įplaukų sumos ir pajamos 187 (2 %) JA turėjo sąskaitų užsienio šalyse, iš jų 23 JA – keliose šalyse (DAC2/CRS)

JA, turintys sąskaitų užsienio šalyse



2020 m., palyginus su 2019 m.,  
185,4% (91,2 mln. eurų)  
padidėjo užsienio šalyse  
esančių sąskaitų likutis



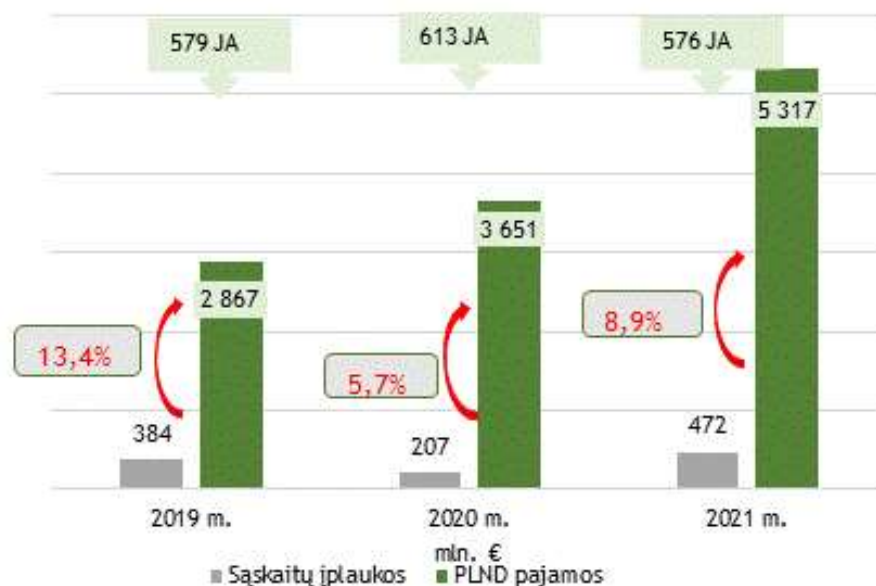
VMI

VALSTYBINĖ  
MOKESČIŲ  
INSPEKCIJA



# Analizuotos JA sąskaitų metinės įplaukos ir pelno mokesčio deklaracijų duomenys

Galimai deklaruojami fiktyvūs sandoriai

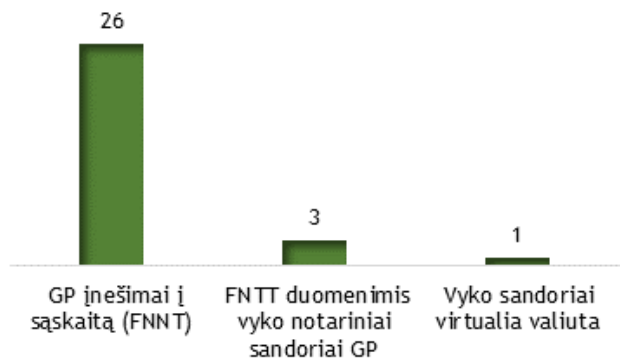
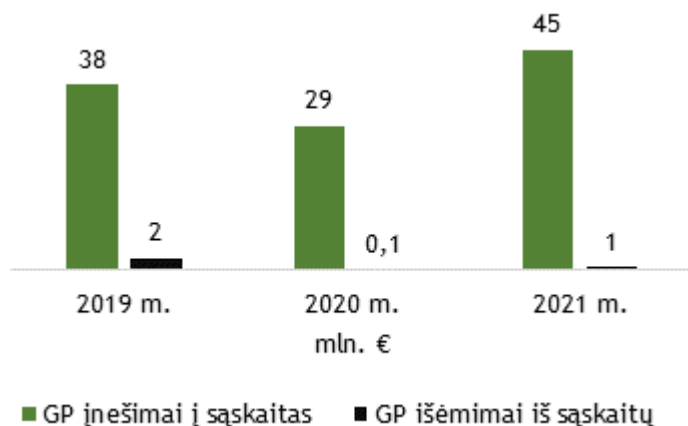


Galimai FRD nepateikia duomenų apie sąskaitų įplaukas

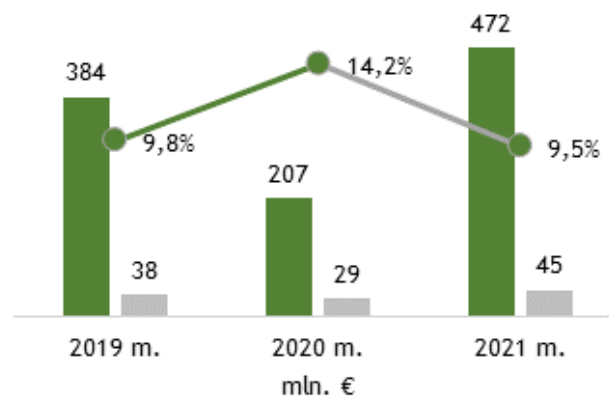
Galimai sandoriai vykdomi, atsiskaitant GP



# Analizuotos JA sąskaitų metinės įplaukos ir pelno mokesčio deklaracijų duomenys



## JA įnešimų į sąskaitas GP palyginimas su šių JA įplaukomis į sąskaitas



■ Sąskaitų įplaukos ■ GP įnešimai  
● GP įnešimų dalis įplaukose

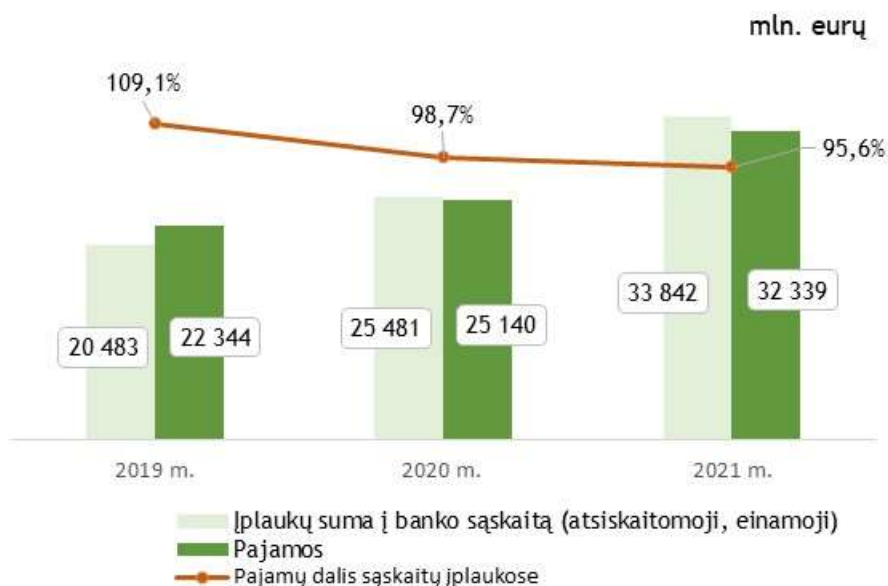


# FRD teikiamų duomenų palyginimas su FA veiklos duomenimis



# Analizuoti 984 tūkst. FA duomenys apie pajamas ir įplaukas

## FA įplaukų į banko sąskaitas ir Pajamų palyginimas



### Į FA Pajamas įtraukta:

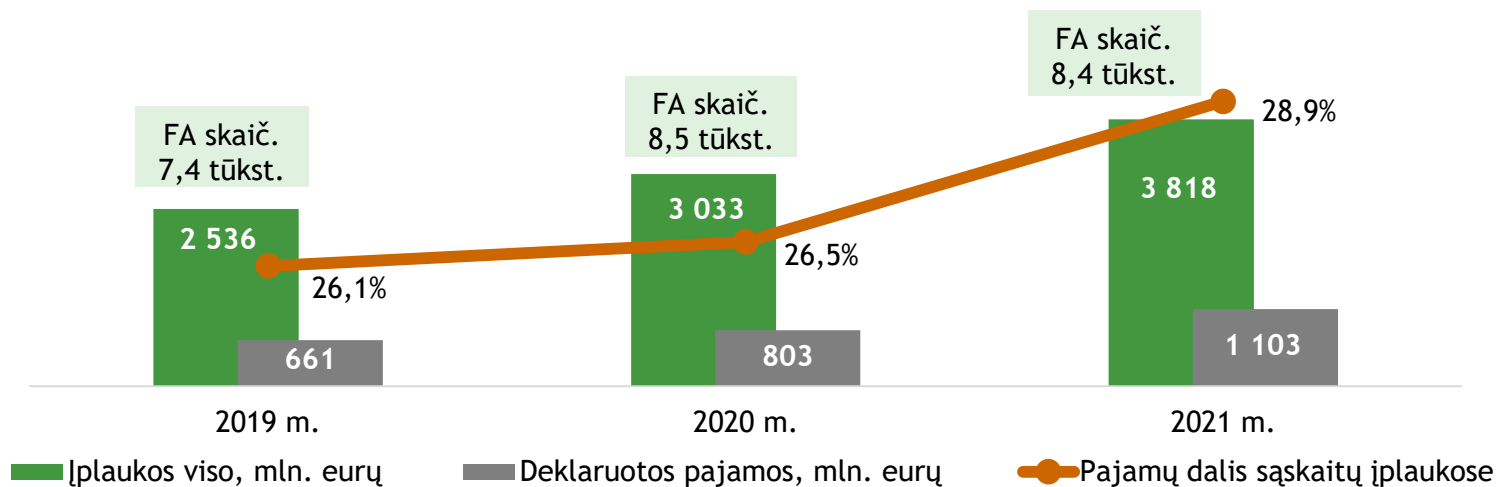
- ✓ Deklaruotos pajamos GPM311 arba GPM312 deklaracijose
- ✓ Atimta pajamų suma, jei FA metinės pajamos buvo < 15 tūkst. €
- ✓ Gautos paskolos iš JA (FR0711)
- ✓ VMI grąžinta suma



VALSTYBINĖ  
MOKESČIŲ  
INSPEKCIJA

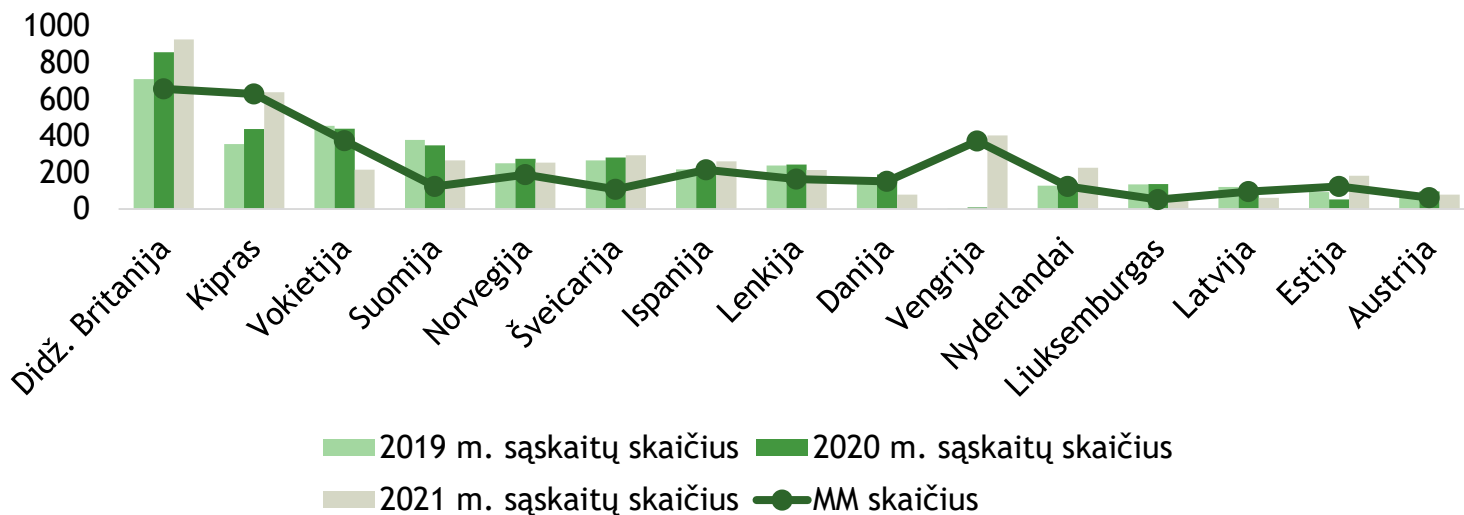
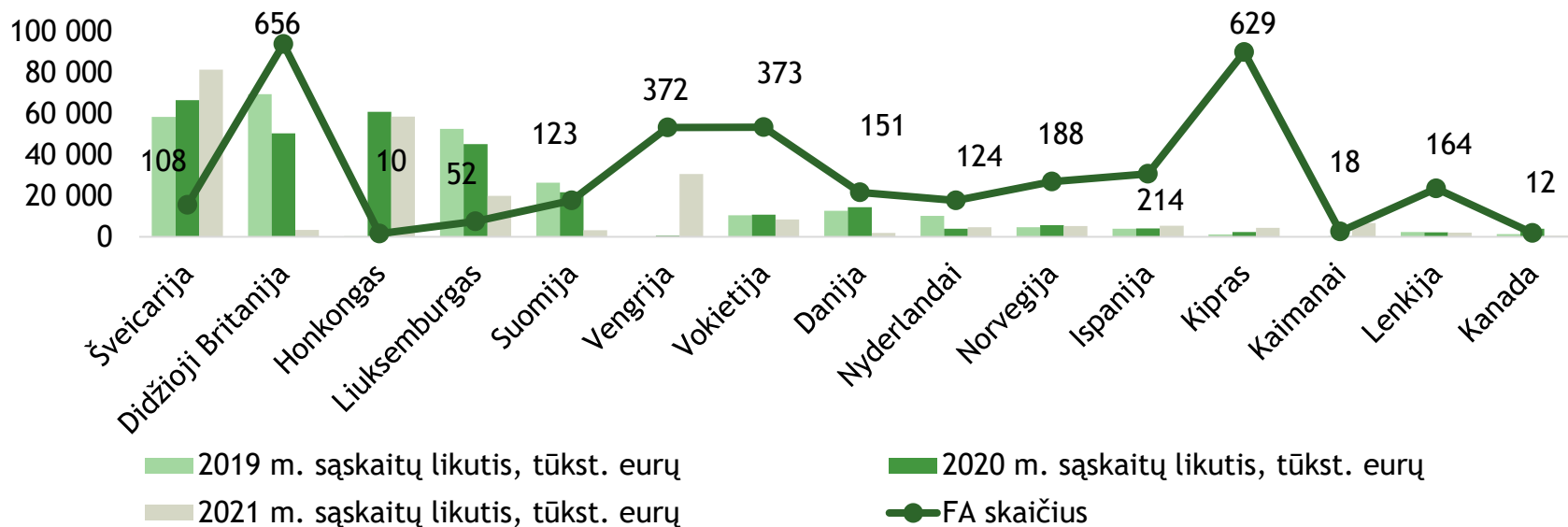


## Analizuoti FA duomenys apie pajamas ir įplaukas





## 26,9 % analizuojamų FA turėjo sąskaitų užsienio šalyse pagal DAC2/CRS

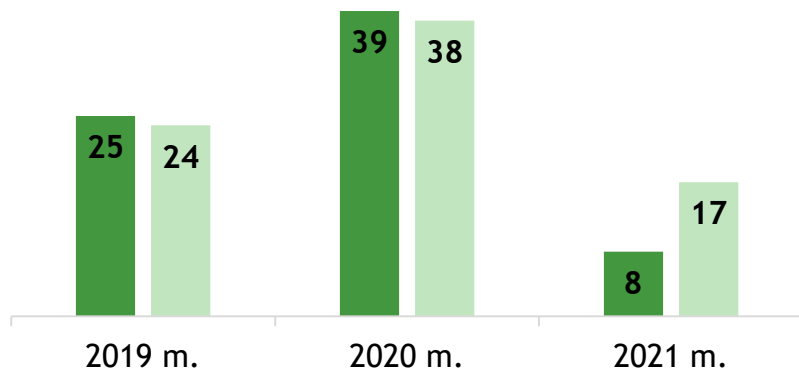


VALSTYBINĖ  
MOKESČIŲ  
INSPЕКCIJA

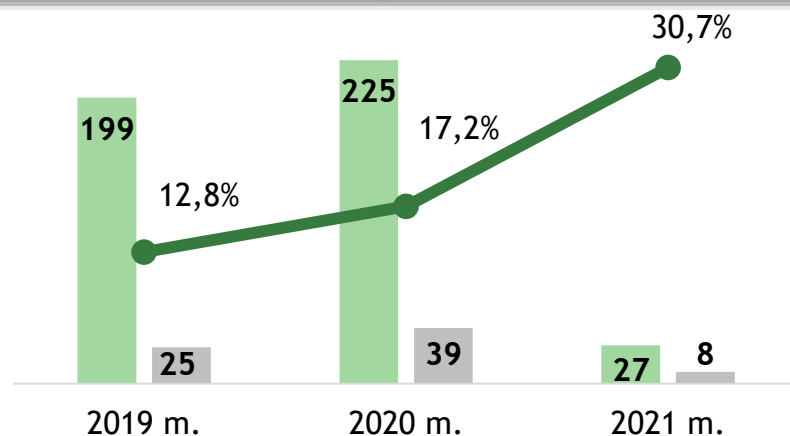


## Analizuoti FA duomenys apie pajamas ir įplaukas

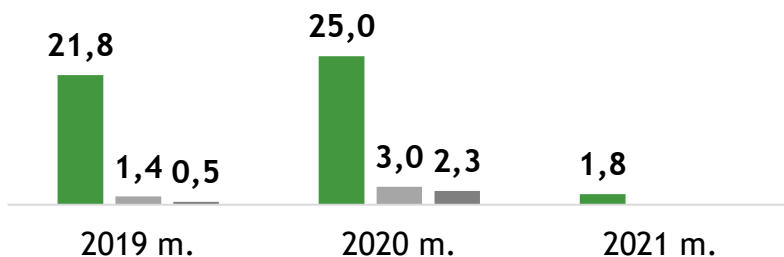
- GP įnešimai į sąskaitą, mln. eurų
- GP išėmimai iš sąskaitos, mln. eurų



- FA įnešimų į sąskaitas GP palyginimas su šių FA įplaukomis į sąskaitas



- Notarinių sandorių GP palyginimas su šių FA įnešimų/išėmimų GP į sąskaitą



- Notarinių sandorių GP suma, mln. eurų
- GP įnešimai į sąskaitą, mln. eurų
- GP išėmimai iš sąskaitos, mln. eurų